

اجرای اصل ۴۴؛ تحقق عدالت اقتصادی

گزارشی از برگزاری همایش «اقتصاد ایران در گام نهم با تاکید بر اقشار کم درآمد و مناطق محروم»

● آرزو قدیانی

همایش یک روزه اقتصاد ایران در گام نهم به منظور ایجاد تعامل با اندیشمندان، صاحبان اقتصاد و مردم و با تاکید بر اقشار کم درآمد و مناطق محروم، به همت وزارت امور اقتصادی و دارایی روز دوشنبه ۱۶ مردادماه در مجتمع فرهنگی وزارت کار و امور اجتماعی برگزار شد. در مراسم افتتاحیه این همایش دکتر داود دانش جعفری وزیر امور اقتصادی و دارایی سخنرانی کرد و در بخش‌های اصلی سمینار نیز دکتر الهام سخنگوی دولت و دکتر علی صالح آبادی رئیس سازمان بورس اوراق بهادار کشور در خصوص سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به ایراد سخنرانی پرداختند. گزارش زیر گزیده‌ای از متن سخنرانی‌ها و مقالات برتر ارائه شده در این همایش است که با هم می‌خوانیم.

شود. طبق اصل ۴۴ قانون اساسی مالکیت بخش خصوصی تا جایی که مانع توسعه کشور و زیان جامعه نشود و ضد اسلام و مغایر اصول دیگر قانون اساسی نباشد، قابل احترام است. با تدوین و اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، کاهش سهم دولت در اقتصاد بیش از پیش فراهم خواهد شد. با وجود آن که هیچ تحقیق جامع و معتبری در خصوص سهم دولت در اقتصاد انجام نشده است، اما سهم بالای دولت در صنعت نفت و انرژی و سهم بالای بخش خصوصی در خدمات و کشاورزی به وضوح دیده می‌شود.

وی ادامه داد: در حال حاضر ۶۰ تا ۶۵ درصد فعالیت‌های جاری کشور توسط بخش دولتی انجام می‌شود. با اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، این شرایط تغییر یافته و نقش دولت به ۲۰ درصد

دکتر داود دانش جعفری، وزیر امور اقتصادی و دارایی، سخنران مراسم افتتاحیه این همایش، آگاهی از اولویت‌ها و نقطه‌نظرهای اندیشمندان اقتصادی و بازخورد برنامه‌های دولت را از اهداف برگزاری همایش اقتصاد ایران در گام نهم دانست و اظهار امیدواری کرد: این همایش علاوه بر ایجاد تعامل مناسب بین مردم و دولت در دستیابی به دیدگاه‌های مختلف موفق باشد.

وزیر امور اقتصادی و دارایی در بخشی از سخنان خود گفت: طبق نظر اندیشمندان اقتصادی، افزایش بیش از حد نقش دولت در اقتصاد مانع تحقق توسعه کشور شده است. بنابراین سیاست‌های کلی اصل ۴۴ تدوین شد تا سهم مالکیت هر سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی در اقتصاد از یکدیگر تفکیک

■ دکتر غلامحسین الهام:
بحث عدالت به
وضوح در قانون
اساسی دیده
می شود. قانون
اساسی در اصل دوم
از وظایف حکومت
تصریح می کند:
ایجاد امکانات
عدالانه برای همه
و در همه
زمینه های مادی و
معنوی برعهده
حکومت است

کاهش می یابد. بخش تعاون نیز نقش ۲۵ درصدی و بخش خصوصی نیز ۵۵ درصد امور را در اختیار خواهد گرفت و طبق تحولاتی که از اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی ایجاد می شود سهم بخش خصوصی در آینده به ۸۰ درصد ارتقا خواهد یافت. برای تحقق کاهش نقش دولت در اقتصاد و افزایش نقش مردم، باید دولت را شناخت. اجرای سیاست خصوصی سازی نیازمند درک صحیح از دولت، بازار و شناخت متغیرهای مختلف است. بنابراین برای حرکت در این مسیر باید نقشه راه داشته باشیم. در خصوص ویژگی های دولت ها، تحقیق های مختلفی در سراسر دنیا انجام شده است. در نتیجه باید گفت که مفهوم کلی دولت تنها مختص قوه مجریه نیست، بلکه دولت شامل قوه قضاییه، قوه مقننه و دیگر دستگاه ها و سازمان ها نیز می شود. اجرایی شدن سیاست های اصل ۴۴ قانون اساسی به برقراری تعادل بین نیروهای اجتماعی بستگی دارد. بنابراین برای سپری کردن دوران موفقیت آمیز گذر، باید میان همه دستگاه ها و قوای مقننه و قضاییه و... هماهنگی ایجاد شود و آنها قابلیت پذیرش این تغییرات را کسب نمایند.

دکتر الهام، رئیس دفتر رئیس جمهوری و سخنگوی دولت، دیگر سخنران همایش اقتصاد ایران در گام نهم بود. وی اظهار داشت: بحث عدالت به وضوح در قانون اساسی دیده می شود. قانون اساسی در اصل دوم از وظایف حکومت تصریح می کند: ایجاد امکانات عدالانه برای همه و در همه زمینه های مادی و معنوی، برعهده حکومت است. در این راستا تکالیفی از جمله ایجاد رفاه، رفع فقر برطرف ساختن هر نوع محرومیت، تغذیه مسکن، کار، بهداشت و تأمین اجتماعی برعهده دولت نهاده شده است. فصل ۴۳ قانون اساسی، مبانی نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران را با رویکرد عدالت محوری بیان می نماید. در صدر این اصل آورده شده است: «برای تأمین استقلال اقتصادی و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، نیاز به اجرای عدالت در جامعه هستیم». نیازهایی که توسط اصل ۴۳ بیان می شود، همان چیزی است که در اسناد بین المللی هم دیده می شود. تأمین نیازهای اساسی و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همگان. برای رسیدن به این هدف، راه های زیادی وجود دارد. در صورتی که این راه ها به تکاثر افراد خاص منتهی نشود و یا به تبدیل شدن دولت به کارفرمای بزرگ مطلق منجر نگردد، قابل اجرا خواهد بود و این اقدام باید مرحله بندی شود و ضرورت های حاکم بر برنامه ریزی عمومی و اقتصاد کشور در هر مرحله بررسی شود. استفاده از علوم و فنون و توسعه اقتصادی، تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی و دامی و صنعتی و نیازهای عمومی در اصل ۴۳ مورد توجه قرار گرفته است.

رویکرد تحقق و اجرای اصل ۴۴: گسترش مالکیت عموم مردم دکتر الهام در بخش دیگری از سخنان خود گفت: نظام اقتصادی کشور باید مبتنی بر نظام مشارکت و فراگیر باشد. در عرصه اقتصادی باید بسترسازی در مشارکت فراگیر را فراهم آوریم. در این راستا حوزه تعاون یک شکل صاحب قدرت اقتصادی کردن عموم مردم است. واگذاری سهام عدالت یعنی مشارکت عموم مردم در عرصه اقتصاد و صاحب ثروت کردن عموم مردم است. البته این بحث با خصوصی سازی نظام لیبرال اقتصادی متفاوت است. این امر مهم در سیاست های ابلاغ شده اصل ۴۴ از سوی مقام معظم رهبری به خوبی دیده می شود، یعنی تغییر گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تأمین عدالت اجتماعی. باید توجه کرد که این سیاست کاملاً خصوصی سازی است اما خصوصی سازی که متعلق به همه مردم است و نه در انحصار گروه های خاص.

توسعه مالکیت عمومی نکته ای است که در سیاست های بندج اصل ۴۴ قانون اساسی (ابلاغ شده) دیده می شود. سهم مردم ۸۰ درصدی مردم و واگذاری ۵۰ درصدی سهام به عموم مردم از طریق سهام عدالت با استفاده از سیستم سازمان بورس و ایجاد رقابت های مشروع ممکن است.

سخنگوی دولت ادامه داد: رویکرد تحقق و اجرای اصل ۴۴ را نباید فراموش کنیم. اصل مالکیت عموم مردم را باید توسعه و بسط داد. اجرای این اصل مشارکت مردم را در اقتصاد فراهم و در نتیجه شکوفایی اقتصاد کشور را به دنبال خواهد آورد. با نگاهی به قانون اساسی، درمی یابیم که هیچ جا بحث از مالکیت دولت نبوده است. با واگذاری مالکیت به مردم و توزیع عادلانه همگان صاحب قدرت می شوند. با فراهم کردن این استعداد زمینه ایجاد کار و اشتغال، شکوفایی کشور و در نتیجه توسعه همه جانبه اقتصادی صورت خواهد گرفت. البته برای تحقق این عدالت، باید نسبت به سالم سازی نظام اداری و اقتصادی جامعه اقدام کرد. در صورتی که نظام بوروکراسی، نظام عدالانه و دقیق و شفاف نباشد، تحقق عدالت اقتصادی فراهم نخواهد شد. فسادهای ناشی از خصوصی سازی غلط و غیرقانونی، از فساد اداری ناشی می شوند و تا با فساد اداری برخورد نکنیم، در نظام اقتصادی موفق نخواهیم بود که این هم لازمه تحقق عدالت است.

دکتر الهام در پایان سخنان خود اظهار داشت: در این راه نباید هدف را گم کرد. باید به سوی فعال کردن بخش خصوصی حرکت کنیم. اما متوجه اشتباهات نظام های سرمایه سالاری غربی و نظام سوسیالیستی شرقی هم باشیم و در عرصه نظام اقتصادی کشور دقیق، هوشمند و عادلانه حرکت کنیم. در این راستا دولت باید با اعمال برنامه ریزی های لازم، درصد تأمین نیازمندی ها

■ دکتر علی صالح آبادی:

**تصویب قانون
جدید اوراق بهادار
در آذر ماه سال ۸۴
باعث ایجاد تحول
در بازار سرمایه شد
و ساختار بازار
سرمایه با این قانون
تغییر یافت، به
گونه‌ای که حوزه
عملیات از حوزه
نظارت جدا شد**

ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴، بورس را در جایگاه ویژه‌ای قرار خواهد داد. چرا که با ابلاغ اصل ۴۴ گسترش بورس و امکان سرمایه‌گذاری بیشتر در آن ضرورت یافته است.

در این همایش دکتر احمد مجتهد، استاد اقتصاد، عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و رئیس پژوهشکده پولی و بانکی با ارایه مقاله «نظام ارزی مناسب موثر بر رفاه اجتماعی ایران با توجه به نوسانات خالص دارایی‌های خارجی سیستم بانکی» گفت: یکی از اهداف اساسی تحقیقات و مطالعات انجام شده انتخاب نظام ارزی بهتری است که در سطح رفاه نوسان کمتری ایجاد کند و راهگشای سیاست‌گذاران اقتصادی برای اتخاذ سیاست‌های مناسب باشند، چرا که کاهش رفاه در جامعه، کاهش ثبات اقتصادی و کاهش اعتماد مردم به مسئولین اقتصادی، مانعی در مسیر توسعه جامعه است. همچنین کاهش رفاه و افزایش نابرابری‌های درآمدی از عوامل اصلی ناآرامی‌ها در همه کشورها محسوب می‌شود.

رئیس پژوهشکده پولی و بانکی افزود: در کشورهای توسعه یافته ارتقای کیفیت زندگی و سطح رفاه اجتماعی افراد، یکی از اهداف مهم سیاست‌گذاران اقتصادی است ولی در کشورهای در حال توسعه این گونه نیست. از آنجا که سطح رفاه به میزان مصرف بستگی دارد بنابراین بهبود شرایط مصرفی خانوارها به بهبود سطح رفاه اجتماعی کل جامعه منجر می‌شود. بنابراین بهبود شرایط مصرفی خانوارها یکی از اهداف مهم برنامه‌های توسعه کشورها به شمار می‌آید.

وی در پایان از مقاله خود چنین نتیجه گرفت: اقتصاد ایران دارای ویژگی‌های منحصر به فردی است و انتخاب هر گونه نظام ارزی باید با توجه به این ویژگی‌ها صورت پذیرد. کوچک بودن اقتصاد در عرصه مبادلات جهانی، قیمت پذیر بودن آن، اتکای شدید به درآمدهای نفت با نوسان شدید، شوک پذیری بالا، محدودیت در حجم ذخایر ارزی و بالاخره کشش پذیری ناچیز عرضه منابع ارزی از جمله ویژگی‌های اقتصاد کشور ما است.

سرعت بخشیدن به روند رشد اقتصادی یکی از اهداف اساسی بسیاری از کشورهاست

مقاله بعدی با همکاری آقایان رضا رفیعی کرهرودی، علی چنگی آشتیانی و ابراهیم نبیونی و با عنوان «تأثیر عملکرد سیستم بانکی بر رشد اقتصادی ایران» نگاشته و توسط آقای رضا رفیعی کرهرودی، عضو هیأت علمی جهاد دانشگاهی استان مرکزی ارائه شد، وی اظهار داشت: سرعت بخشیدن به روند رشد اقتصادی یکی از اهداف اساسی بسیاری از کشورهاست. به گونه‌ای که سایر اهداف ملی نیز با توجه به این موضوع تنظیم می‌شود. بنابراین همواره این سؤال در بین

ایجاد زمینه‌های مستعد برای مشارکت و فعال کردن عموم مردم برآید. چراکه انتظارات مردم از دولت، انتظارات سنگینی است. انتظارات اقتصادی مردم از دولت اگر تنظیم و خوب تعریف نشود، مجدداً این نگرانی تبدیل شدن دولت به قدرت اقتصادی را به وجود می‌آورد. بنابراین وظیفه ماست که با همدلی همراهی، به کارگیری توان و ظرفیت‌های علمی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی را برای رسیدن به این هدف مهم که همانا برقراری و اجرای عدالت در جامعه اسلامی است، یاری دهیم تا از این آزمون و فرصت تاریخی، سرفراز، موفق و سربلند باشد.

ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴، بورس را در جایگاه ویژه‌ای قرار خواهد داد

دکتر علی صالح آبادی، رئیس سازمان بورس اوراق بهادار کشور در خصوص افشای اطلاعات در بازار سرمایه به ایراد سخنرانی پرداخت و گفت: افشای اطلاعات در بازار سرمایه موضوع بسیار مهمی است. اگر اطلاعات بورسی به صورت مبهم ارائه شود تصمیمات سرمایه‌گذاران با مشکل مواجه می‌شود و ارائه اطلاعات غلط در قانون جدید بورس، جرم شناخته شده است. بنابراین نظارت‌های منسجمی در سازمان بورس و شرکت‌های بورسی انجام می‌شود و هر جا منافع عمومی و منافع سرمایه‌گذاران مورد خطاب قرار گیرد، سازمان بورس به عنوان سازمان عمومی کنترل خواهد داشت.

در حال حاضر بازار سرمایه کشور به روند طبیعی خود بازگشته و شاخص‌ها از ثبات مناسبی برخوردار شده‌اند. تصویب قانون جدید اوراق بهادار در آذر ماه سال ۸۴ باعث ایجاد تحول در بازار سرمایه شد و ساختار بازار سرمایه با این قانون تغییر یافت، به گونه‌ای که حوزه عملیات از حوزه نظارت جدا شد.

رئیس سازمان بورس اوراق بهادار کشور ادامه داد: تامین منابع مالی راحت در بورس، ایجاد نقدینگی بیشتر و دسترسی به قیمت‌های روز سهام از مزیت‌های شرکت‌های بورسی است. همچنین افزایش سرمایه توسط شرکت‌های بورسی و اطلاعات مالی شفاف از دیگر مزیت‌های این شرکت‌ها است شرکت بورسی قادر است برای سرمایه‌گذار ایجاد نقدینگی کرده و سهام شرکت‌ها را - چه خرد و چه کلان - به شخص دیگری واگذار کند. ارائه گزارش‌های مالی توسط شرکت‌های بورس می‌تواند به شفافیت انتشار اطلاعات آنها منجر شود و امکان مشارکت هرچه بیشتر مردم را در بورس فراهم آورد. البته بازدهی مناسب سهام‌های عرضه شده در بورس بسیار مهم است و هرچه بازار سرمایه پویاتر و فعال‌تر باشد، اغلب سرمایه‌گذاری‌ها جذب بازار بورس خواهند شد.

■ محمد ثاقب فرد:
**از اهداف مهم
 برنامه‌های توسعه
 بعد از انقلاب و حتی
 برنامه‌های عمرانی
 قبل از آن، عدم
 تمرکز و توجه به
 برنامه‌ریزی
 منطقه‌ای بوده، ولی
 این هدف توسط
 برنامه‌ریزی صرفاً
 از بالا به پایین
 تنظیم شده و باعث
 ناکام ماندن
 برنامه‌های توسعه
 در رسیدن به اهداف
 خود شده است**

اقتصاددانان مطرح بوده که چه عواملی بر رشد اقتصادی اثر می‌گذارند؟ و نحوه تاثیر گذاری آنها چگونه است؟

رفیعی کرهرودی در ادامه سخنرانی خود گفت: واسطه‌های مالی بنگاه‌هایی هستند که به عنوان دلالان نظام مالی در قبال سپرده‌های مردم اقدام به ایجاد پس انداز و وام می‌کنند، وام‌های بلند مدت را تجهیز کرده و از این طریق نقدینگی را افزایش می‌دهند و از طریق ادغام تعداد زیادی وام، ریسک وام‌دهندگان کوچک (سپرده‌گذاران) را کاهش می‌دهند. البته باید توجه داشت که واسطه‌های مالی در قبال انجام این عمل بهره یا سود (یا با هر نام دیگر) دریافت می‌کنند و بهره‌ای هم به سپرده‌گذاران می‌دهند که معمولاً میزان بهره دریافتی بیش از بهره پرداختی است.

رفیعی کرهرودی در پایان مقاله خود این چنین نتیجه گیری کرد: نحوه پرداخت اعتبارات توسط سیستم بانکی به درستی انجام نمی‌شود یا اینکه بخش خصوصی این اعتبارات را به درستی به کار نمی‌گیرد. بنابراین باید در نحوه پرداخت اعتبارات و نظارت بر چگونگی مصرف آنها تجدیدنظرهای اساسی صورت گیرد. از طرفی با توجه به اینکه رابطه بین بانک‌های تجاری و تخصصی (به عنوان واسطه‌های مالی) و رشد اقتصادی ایران بسیار کم و منفی بوده، علاوه بر ریشه یابی این موضوع باید به بقیه واسطه‌های مالی که از مهم‌ترین آنها بورس اوراق بهادار می‌باشد بیشتر توجه گردد.

در همایش اقتصاد ایران در گام نهم، سیف اله اسلامی با ارائه مقاله «بررسی اثر برخی از متغیرهای اقتصاد کلان بر توزیع درآمد با تاکید بر یارانه‌ها» یکی از سیاست‌های پذیرفته شده در کشورها در هر سطحی از توسعه یافتگی را اعمال سیاست‌های حمایتی دانست و گفت: از هدف‌های مهم برقراری یارانه‌ها در خصوص مصرف، حمایت از طبقات ضعیف جامعه، افزایش رفاه آنان به همراه جلوگیری از عمیق تر شدن شکاف طبقاتی است. یارانه برای تعدیل در عدم تعادل‌های اقتصادی به وجود آمده ناشی از عوامل متعدد استفاده می‌شود. تعاریف متعددی از این ابزار اقتصادی بیان شده است.

اسلامی در پایان از مقاله خود چنین نتیجه گرفت: به هر حال سیاست‌های اعمال شده در جهت افزایش رشد تولید ناخالص داخلی سرانه چه قبل و چه بعد از انقلاب نتوانسته است موجبات کاهش اختلاف بین گروه‌های بالای درآمدی با گروه‌های پایین درآمدی را فراهم آورد. بنابراین برای انتخاب استراتژی‌ها و در جهت افزایش رشد تولید ناخالص داخلی سرانه، به مقوله توزیع درآمد توجه بیشتری شود.

نظام تصمیم‌گیری ایران مبتنی بر یک ساختار متمرکز دولتی با بخش‌های فراوان است

همایش اقتصاد ایران در گام نهم با سخنرانی محمد ثاقب فرد و با ارائه مقاله «تحلیل اثر درآمدی نظام درآمد - هزینه استانی در برنامه‌ریزی منطقه ای (با توجه به درآمدهای مالیاتی)» ادامه یافت. این مقاله با همکاری دکتر پویا علاءالدینی (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران) و محمد ثاقب فرد (کارشناس ارشد مالیاتی) نگاشته شده بود.

ثاقب فرد در بخشی از سخنان خود گفت: نظام تصمیم‌گیری ایران مبتنی بر یک ساختار متمرکز دولتی با بخش‌های فراوان است. دولت در قالب برنامه‌های توسعه پنج ساله و توسط بودجه‌های سنواری به تخصیص و توزیع منابع چه در سطح بخشی و چه در سطح منطقه اقدام می‌کند. ولی مدیریت و جهت‌دهی این منابع در اختیار نهادهای اجرایی (وزارتخانه‌ها و مؤسسه‌های وابسته به دولت مرکزی) است که به صورت بخشی عمل می‌کنند.

از اهداف مهم برنامه‌های توسعه بعد از انقلاب و حتی برنامه‌های عمرانی قبل از آن، عدم تمرکز و توجه به برنامه‌ریزی منطقه‌ای بوده، ولی این هدف توسط برنامه‌ریزی صرفاً از بالا به پایین تنظیم شده و باعث ناکام ماندن برنامه‌های توسعه در رسیدن به اهداف خود شده است. به نظر می‌رسد، یکی از مهم‌ترین موانع برنامه‌های توسعه در رسیدن به الگویی پایدار برای برنامه‌ریزی منطقه‌ای، وابستگی مالی برنامه‌ها و پروژه‌ها به مدیریت متمرکز ملی بوده است.

ثاقب فرد در پایان مقاله خود پیشنهاد داد: بزرگترین چالش نظام درآمد - هزینه استانی، نبود قانونی خاص برای حصول درآمدهای منطقه‌ای است. بر این اساس مالیات‌های منطقه‌ای باید ابزاری برای تخصیص بهینه باشد. به طور مثال اولویت‌های محیط زیستی در امر مالیات بندی مناطق توسعه یافته باید لحاظ گردد. هم چنین در بخش خدمات به ویژه در حوزه توریسم، می‌توان از این نوع مالیات بندی استفاده کرد و هر منطقه می‌تواند دارای نرخ جداگانه‌ای باشد. این قانون می‌تواند با مشارکت سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و شورای عالی استان‌ها تهیه و یا جزئی از سند توسعه هر استان تلقی شود.

همچنین در همایش اقتصاد ایران در گام نهم، دکتر طهماسب مظاهری مدیرعامل بانک توسعه صادرات ایران، در خصوص نحوه تعامل ایران با بانک توسعه اسلامی سخنرانی نمود. در ادامه، دکتر حسین راغفر و همکارانش مقاله‌ای با عنوان «محور توزیع درآمد در ایران، محاسبه مقیاس معادل خانوارهای ایرانی، اندازه‌گیری فقر در ایران، اندازه‌گیری نابرابری در ایران

و رابطه رشد و فقر در ایران و سیاست‌های فقرزدایی در ایران» به بررسی آثار توزیع درآمد در بروز فقر و همچنین روش‌های فقرزدایی در کشور پرداختند.

سید داوود زارع اسکندری، مدیرعامل بانک تجارت با ارائه مقاله‌ای با عنوان «بررسی تأثیر کاهش نرخ سود تسهیلات در تجهیز منابع بانکی» به سخنرانی پرداخت. وی گفت: تغییر نرخ‌های سود بانکی - با توجه به اینکه سیستم بانکی پایه و اساس سیستم مالی کشور است - می‌تواند تأثیرهای وسیعی در سایر متغیرهای اقتصاد کلان کشور داشته باشد، چرا که نظام بانکی کشور به عنوان تأمین‌کننده بخش عمده منابع مالی مورد نیاز واحدهای تولیدی، صنعتی و خدماتی مطرح است و قیمت‌گذاری نادرست این منابع می‌تواند به عدم تخصیص بهینه منابع مالی منجر شود. از آنجائی که هزینه‌های اداری و پرسنلی بانک‌ها به منظور جبران کاهش درآمدهای ناشی از کاهش نرخ سود تسهیلات در کوتاه مدت امکان‌پذیر نبوده و بانک برای بقا و حیات، ناگزیر باید نرخ‌های سود پرداختی به سپرده‌ها را کاهش دهد، از این رو کاهش نرخ‌های سود بانکی انگیزه‌های پس‌انداز در بانک‌ها را کاهش داده و حجم قابل توجهی از منابع بانک‌ها را به سمت بازارهای دیگر از جمله ارز بورس اوراق بهادار، خرید و فروش اتومبیل و مسکن و... سوق خواهد داد و احتمالاً موجب بروز عدم تعادل در این بازارها خواهد شد. از سویی عدم پرداخت سود مناسب به صاحبان سرمایه و عدم وجود فرصت‌های مناسب سرمایه‌گذاری در داخل کشور انگیزه‌های خروج سرمایه از کشور را افزایش خواهد داد.

پیوستن به تجارت جهانی: افزایش زمینه‌های سرمایه‌گذاری

مقاله «پیوستن به تجارت جهانی، آزمونی دشوار ولی گریزناپذیر» توسط بهادر بهاء‌الدین، کارشناس ارشد اقتصادی به حاضران در جلسه ارائه شد. بهاء‌الدین گفت: اگر کشوری نتواند از فرصت‌های ایجاد شده در تجارت جهانی استفاده کند و یا قادر نباشد رابطه خود را اعم از تجاری، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و غیره بر قواعد و معیارهای جهانی منطبق و تنظیم کند، چنین کشوری قطعاً راه فقر و انزوا را برگزیده است. با تجارت جهانی اندازه بازارها بزرگ می‌شود و لذا زمینه سرمایه‌گذاری فراهم می‌شود و حرکت به سوی تولید انبوه که صرفه‌های اقتصادی در آن است میسر می‌گردد.

وی در بخشی دیگری از سخنان خود اظهار داشت: گرچه جهانی شدن یک واقعیت گریزناپذیر و یک میدان نبرد پول‌ها، ارزها، رقبا، نخبگان و رشد شرکت‌های چندملیتی است، اما همه کارآن دریدن و پاره کردن نیست و گرچه جهانی شدن یک انتخاب دشوار و دلهره‌آور است اما یک پدیده جذاب و شوق‌انگیز هزاره سوم

نیز می‌باشد. در غیر این صورت ننگ زندگی فلاکت بار حاشیه نشینی و مرگ تدریجی را باید پذیرا شد.

همچنین مقاله «بررسی دیدگاه سهامداران داخلی نسبت به حضور سرمایه‌گذاران خارجی در بورس اوراق بهادار» که توسط محسن مهدوی نیا، حسین جلیل پیران و منوچهر مصطفی پور نگاشته شده بود به شرکت‌کنندگان در همایش اقتصاد ایران در گام نهم ارائه گردید. مهدوی نیا در بخشی از مقاله خود آورد: کمبود سرمایه در مباحث اقتصادی به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه نیافتگی مطرح شده است. سرمایه می‌تواند بخش تولید را تحریک بخشد و با افزایش تولید، موجب رشد تجارت، بهبود سطح زندگی افراد و رشد و توسعه اقتصادی شود. فقدان سرمایه یکی از علل اصلی گرفتار آمدن بسیاری از کشورها در دور باطل فقر و توسعه نیافتگی شناخته شده و علاوه بر آنکه بیکاری گسترده را به دنبال دارد؛ موجب عقب ماندگی سطح تولید ملی شده است. راه حل اصلی غلبه بر این مشکل، استفاده کشورهای در حال توسعه از سرمایه‌های انباشته شده در کشورهای توسعه یافته است.

در ادامه همایش، حسین سمیعیان و اکبر خدادادی مقاله خود را با عنوان «اطلاع‌رسانی اثربخش در زمینه برنامه‌های اقتصادی دولت و ویژگی‌های روابط عمومی کارآمد در یک نهاد اقتصادی» ارائه نمودند. سمیعیان، اطلاع‌رسانی اثربخش را عامل مفید و مؤثر در رونق بخشیدن اقتصادی دولت به شمار آورد و اظهار داشت: وظایف دولت به عنوان اعضای هیئت مسئول جامعه روزبه‌روز در حال افزایش است. از منابع و امکانات و استعدادها موجود استفاده بهینه و بجا نمی‌شود و همین موضوع تنگناهای فراوانی را به وجود آورده است. بنابراین دولت باید به فکر بالندگی و پویایی سازمان اقتصادی و برنامه‌های آن با رویکرد به اقشار کم‌درآمد و مناطق محروم کشور در دنیای رقابتی کنونی باشد.

در پایان این همایش، ارائه دهندگان مقالات برتر، جوایز خود را از دست وزیر امور اقتصادی و دارایی و دکتر الهام دریافت نمودند.

در حاشیه همایش

در حاشیه این همایش، نمایشگاهی به منظور معرفی یافته‌های علمی و پژوهشی نظام بانکی، صنعت بیمه و سازمان‌های وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی به حاضران در جلسه و شرکت‌کنندگان برپا شده بود. شرکت بیمه آسیا نیز با ایجاد غرفه و برگزاری مباحث کارشناسی و توزیع اقلام اطلاع‌رسانی و تبلیغاتی حضوری فعال و چشمگیر در این زمینه داشت. غرفه بیمه آسیا در این نمایشگاه یک روزه، پذیرای بسیاری از مراجعینی بود که با حضور در غرفه و گفتگو با کارشناسان با امکانات و خدمات گوناگون این شرکت آشنا شدند.

■ بهاء‌الدین ادب:
اگر کشوری نتواند
از فرصت‌های ایجاد
شده در تجارت
جهانی استفاده کند
و یا قادر نباشد
رابطه خود را اعم
از تجاری
اقتصادی، سیاسی
فرهنگی و غیره بر
قواعد و معیارهای
جهانی منطبق و
تنظیم کند، چنین
کشوری قطعاً راه
فقر و انزوا را
برگزیده است